

Regulační mechanismy renální cirkulace

Průtok krve v ledvinách má jako jiné orgány své regulační mechanismy, které lze rozdělit na lokální a centrální. Uplatňují se zejména při změnách tlaku krve, tudíž při udržování stálé glomerulární filtrace. Obecně vazokonstrikce snižuje glomerulární filtraci, vazodilatace zvyšuje.

 Podrobnější informace naleznete na stránce Glomerulární filtrace.

Lokální regulace

Za fyziologických okolností má lokální regulace hlavní podíl na udržení stálého průtoku ledvinami. Uplatňují se zejména následující mechanismy.

- **Myogenní autoregulace** – udržuje stálý průtok krve. Při zvýšeném tlaku krve dochází ke zvýšení napětí na stěně kapilár. V důsledku stimulace baroreceptorů dochází k vazokonstrikci *vas afferens*. Průtok krve cévou se tak normalizuje. Při opačné situaci snížený tlak krve způsobí vazodilataci s následným zvýšením průtoku;
- **Tubuloglomerulární zpětná vazba** – buňky *macula densa* produkují signální molekuly, na které reaguje hladká svalovina ve *vas afferens* a díky svým receptorům dokáže detekovat velikost průtoku v tubulární tekutině. Zpětnovazebný mechanismus spočívá v detekci sníženého průtoku buňkami *macula densa* (pokles glomerulární filtrace) a v produkci signálních látek, které parakrinně vazodilatačně působí na receptory *vas afferens*. Při zvýšení glomerulární filtrace je princip opačný, secernovanou látkou je molekula s vazokontrikčním účinkem.

Místní regulační mechanismy dokáží udržet konstantní glomerulární filtraci i při změnách tlaku krve od **80 do 180mm Hg**.^[1]

Centrální regulace

Tento typ regulace se uplatňuje zejména při patologických stavech (např. ztráta většího objemu tekutin). Při změnách arteriálního tlaku lokální regulační mechanismy selhávají a uplatňují se centrální regulační mechanismy s nervovým a hormonálním působením.

- **Sympatikus** převážně působí na *vas afferens* a pomocí svých α_1 -adrenergních receptorů vyvolává konstrikci po navázání adrenalinu, noradrenalinu;
- **Angiotenzin II** má receptory lokalizované ve *vas afferens* i *vas efferens*. Podílí se na stimulaci katecholaminů z dřene nadledvin i ze sympatických zakončení. Působí kontraktile na mezangiální buňky a snižuje glomerulární filtraci;
- **Prostaglandiny** se za fyziologických situací neuplatňují. Při patologických stavech se lokálně produkují v ledvinách a svým vazodilatačním účinkem na *vas afferens* a *vas efferens* se snaží předejít ischemii, která hrozí působením katecholaminů a angiotenzinu II, jejichž zvýšená aktivita je stimulem pro vyplavení prostaglandinů.

Mezi další látky, které potencují průtok krve v glomerulech, můžeme řadit: atriální natriuretický peptid, glukokortikoidy, oxid dusnatý, kininy. Další vazokonstrikční látky jsou např.: antidiuretický hormon, ATP, endotelin.

Odkazy

Reference

1. SILBERNAGL, Stefan a Agamemnon DESPOPOULOS. *Atlas fyziologie člověka*. 6. vydání. Praha : Grada, 2003. 435 s. s. 150. ISBN 80-247-0630-X.

Související články

- Sympatikus
- Glomerulární filtrace
- Katecholaminy
- Průtok krve ledvinami a jeho autoregulace
- RAAS

Použitá literatura

- KITTNAR, Otomar, et al. *Lékařská fyziologie*. 1. vydání. Praha : Grada, 2011. 790 s. ISBN 978-80-247-3068-4.

